

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 11. maijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 74/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Administratīvā procesa likuma 93. panta piekto daļu, 191. panta pirmās daļas 3., 9. un 11. punktu un 370. panta sesto daļu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam un spēkā neesošu no 2020. gada 13. janvāra.

2. Administratīvā procesa likuma 93. panta piektā daļa nosaka:

„Atlīdzinājumu par zaudējumiem vai kaitējumu, kas nodarīts administratīvā akta vai tiesas nolēmuma izpildes stadijā, var prasīt atsevišķi pēc tam, kad tiesa izskatījusi sūdzību par iestādes vai izpildiestādes rīcību (358. panta piektā un sestā daļa, 363. panta pirmā daļa, 376. panta otrā daļa). Prasījumu izskata tādā pašā kārtībā, kādā tiesā izskata pieteikumu par attiecīgo administratīvo aktu, kura izpildes stadijā nodarīti zaudējumi vai kaitējums.”

Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 3., 9. un 11. punkts paredz, ka pirmās instances tiesas tiesnesis atsakās pieņemt pieteikumu, ja: [...]

„3) lietā starp tiem pašiem administratīvā procesa dalībniekiem, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata ir spēkā stājies tiesas spriedums vai tiesas lēmums izbeigt tiesvedību vai tiesneša lēmums atteikties pieņemt pieteikumu sakarā ar pieteicēja atteikšanos no prasījuma; [..]

9) pieteikums iesniegts vairāk nekā trīs gadus pēc administratīvā akta spēkā stāšanās dienas vai trīs gadus pēc dienas, kad pieteicējam kļuvis zināms vai vajadzēja uzzināt par iestādes konkrēto faktisko rīcību. Šajā punktā minētie termiņi nav atjaunojami; [..]

11) tiesai atkārtoti iesniegts tāds pieteikums, kura pieņemšanu tiesnesis (tiesa) jau atteicis, pamatojoties uz šīs daļas 1., 2., 3., 8., 9., 10., 12. vai 13. punktu, vai kura izskatīšana atteikta, pamatojoties uz šā likuma 191.¹ pantu, vai par kuru izbeigta tiesvedība, pamatojoties uz šā likuma 282. panta pirmās daļas 1., 2., 3., 8., 9. vai 10. punktu.”

Savukārt Administratīvā procesa likuma 370. panta sestā daļa nosaka:

„Sūdzību par izpildrīkojumu par piespiedu naudu šā likuma 363. pantā noteiktajā kārtībā var iesniegt, lai lūgtu samazināt piespiedu naudas apmēru vai tad, ja administratīvais akts jau ir izpildīts labprātīgi. Ja augstāka iestāde vai tiesa uzskata, ka piespiedu naudas summa nav samērīga, tā nosaka piespiedu naudas apmēru.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā šādu uzskatu juridiski pamatot.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā sakarā ar vairākiem Jūrmalas pilsētas domes izdotiem izpildrīkojumiem un Jūrmalas pilsētas domes rīcību, sniedzot atbildi uz viņa iesniegumu. Administratīvās rajona tiesas tiesnesis nolēma atteikties pieņemt minēto pieteikumu, citstarp pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 3., 9. un 11. punktu, kā arī 370. panta sesto daļu. Par minēto tiesneša lēmumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedza blakus sūdzību. Administratīvā apgabaltiesa atzina blakus sūdzību, ciktāl tā attiecas uz Jūrmalas pilsētas domes izdotajiem izpildrīkojumiem, par neiesniegtu, savukārt blakus sūdzību, ciktāl tā attiecas uz Pieteikuma iesniedzēja lūgumu atzīt Jūrmalas pilsētas domes rīcību par nepamatotu un neatbilstošu, atteicās izskatīt.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Turklāt pamattiesību

aizskārums ir saprotams tādējādi, ka tieši apstrīdētā norma, nevis tās piemērošanas rezultāts, rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam (*sal. sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas neļauj viņam aizstāvēt savas tiesības taisnīgā tiesā un tādējādi aizskar viņam Satversmes 92. pantā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Pieteikumā ir detalizēti aprakstīti faktiskie apstākļi un citētas apstrīdētās normas. Savukārt Pieteikuma iesniedzēja uzskats par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. pantam pamatots ar iebildumiem pret administratīvo tiesu nolēmumos veikto tiesību normu piemērošanu un viņa viedokli par apstrīdēto normu saturu. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem kopumā secināms, ka ar savu konstitucionālo sūdzību Pieteikuma iesniedzējs pēc būtības vēlas panākt nevis apstrīdēto normu satversmības izvērtēšanu, bet gan to, lai viņa iebildumi pret Jūrmalas pilsētas domes izdotajiem izpildrakstiem un rīcību tiktu izskatīti tiesā viņam vēlamā kārtībā.

Satversmes tiesai nav piešķirta kompetence pārvērtēt tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*). Tādējādi pieteikumā ietvertie apsvērumi par apstrīdēto normu piemērošanu administratīvajā tiesā nav uzskatāmi par Pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskāruma juridisko pamatojumu.

Kolēģija arī vērš Pieteikuma iesniedzēja uzmanību uz to, ka Satversmes 92. panta pirmais teikums nosaka likumdevēja pienākumu pieņemt taisnīgas tiesas spriešanai nepieciešamās procesuālās normas, bet tiesības uz taisnīgu tiesu neparedz konkrēta jautājuma izšķiršanu atbilstoši tādām procesuālajām regulējumiem, kādu persona vēlas (*sk. Satversmes tiesas 2012. gada 1. novembra sprieduma lietā Nr. 2012-06-01 10. punktu*).

Tādējādi pieteikumā nav sniegts juridisks pamatojums tam, ka apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzējam tieši Satversmes 92. pantā noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 74/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš